

Nakopičeno odpadno embalažo naj bi odpeljali aprila

Predvidoma aprila lahko pričakujemo odvoze odpadne embalaže, ki je pri številnih komunalah nakopičena še od kriznih razmer, ki so vladale lani poleti, pravijo na Ministrstvu za okolje in prostor RS. Še letos pa naj bi v javno obravnavo dali tudi nov zakon o odpadkih, od katerega se pričakuje, da bo uredil številna sporna vprašanja s področja odpadkov.

Andreja Šalamun

»Negativno pa je to, da je predvidena maksimalna cena za predelavo te embalaže nizka, zato je možno, da za določen del embalaže država ne bo pridobila ustreznih ponudb,« opozarjajo v Kostaku.

Potem ko je Državni zbor RS v drugi polovici decembra lani sprejel Zakon o interventnih ukrepih pri ravnanju s komunalno odpadno embalažo in z odpadnimi nagrobnimi svečami (ZIURKOE), je Ministrstvo za okolje in prostor RS (MOP) objavilo javno naročilo, s katerim naj bi izbrali podjetja, ki bodo odpadke odpeljala. Kot pravijo na ministrstvu, se zavedajo, da gre za interventni ukrep in si zato prizadevajo omogočiti oddajo ponudb vsem zainteresiranim ponudnikom. Rok za oddajo ponudb so že večkrat podaljšali. Zakaj?

»V času objave je prišlo do sprememb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Javno naročilo je treba objaviti v Uradnem listu Evropske unije, kjer traja objava pet dni od pošiljanja v objavo. Glede na določila 74. člena Zakona o javnem naročanju mora naročnik rok za prejem ponudb podaljšati tako, da so zadnje informacije ali spremembe objavljene najpozneje šest dni pred iztekom roka za prejem ponudb,« odgovarjajo na ministrstvu. Ocenili so, da je sprememba dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila takšna, da je korektno od naročnika, da omogoči še vsaj dva dni za vprašanja. »Če ne bo nepredvidenih zapletov, je začetek odvozov mogoče napovedati v mesecu aprilu,« dodajajo na ministrstvu.

Stroške bo lahko država izterjala od podjetij

V obdobju pred začetkom izvajanja interventnih ukrepov po ZIURKOE so izvajalci javne službe embalažo, ki je družbe za ravnanje z odpadno embalažo niso prevzele, lahko oddali neposredno izvajalcem obdelave odpadkov iz predpisa, ki ureja odpadke, stroške ravnanja z odpadno embalažo pa namesto družbe za ravnanje z odpadno embalažo začasno krije država. Ta bo smela znesek izterjati od podjetij, ki niso opravila svojega dela.

Kot pravijo na MOP, so do sredine marca podpisali 39 pogodb za skupaj 9.880 ton embalaže. Poudarjajo, da inšpektorji Inšpektorata RS za okolje in prostor opravljajo preglede pri izvajalcih obdelave, kjer preverjajo ustreznost ravnanja s tako prevzeto embalažo.

Interventni zakon tudi določa, da ministrstvo v postopkih spreminjanja okoljevarstvenega dovoljenja, izdanega družbam za ravnanje z odpadno embalažo (DROE), to spremeni tako, »da iz njega izhaja obveznost družbe za ravnanje z odpadno embalažo, po kateri mora na celotnem območju Republike Slovenije zagotavljati predpisano ravnanje z vso odpadno embalažo v skladu s predpisom, ki ureja ravnanje z embalažo in odpadno embalažo.«

V Kostaku del interventnega zakona, ki naj bi poskrbel za odvoze in prevzemanje embalaže na dvoriščih izvajalcev gospodarske javne službe zbiranja odpadkov, vidijo kot ključno pozitivno stvar. »Negativno pa je to, da je predvidena maksimalna cena za predelavo te embalaže nizka, zato je možno, da za določen del embalaže država ne bo pridobila ustreznih ponudb. Upoštevati je namreč treba, da je določen del embalaže zaradi neustreznega skladiščenja umazan, moker in neprimeren za sortiranje,« opozarjajo.

Zakon naj bi prišel v javno obravnavo še letos

Ministrstvo za okolje in prostor pripravlja tudi nov zakon o odpadkih, v katerem naj bi med drugim natančno opredelilo razširjeno odgovornost

Foto: Depositphotos

proizvajalcev in postavilo nova pravila. Na ministrstvu so glede podrobnosti še skrivnostni. »Pripravljamo spremembo zakonodaje, več informacij pa bomo lahko podali, ko bo zakon dan v javno obravnavo. To se bo zgodilo v tem letu,« pravijo. Neuradno pa naj bi se obetalo kar nekaj sprememb. Ena od njih je na primer ta, da bo moral po novem za odstranitev odpadne embalaže plačevati vsak zavezanec, ki daje embalažo na trg, in ne več le tisti, ki na leto na trg dajo več kot 15 ton embalaže. Predvidene spremembe naj bi bile tudi pri ostalih masnih tokovih, kot so odpadne gume, fitofarmaceutska sredstva, odpadna električna in elektronska oprema, odpadne sveče in podobno. »V nov sistem bodo zajeti tudi majhna podjetja, vsi proizvajalci in trgovci, ki dajejo embalažo na slovenski trg,« pravi Sebastijan Zupanc, direktor Zbornice komunalnega gospodarstva na Gospodarski zbornici Slovenije (GZS). Doda, da se od njih že zahteva tudi vodenje evidenc, česar jim v preteklosti ni bilo treba početi. Tako so morala do 31. marca letos Agenciji RS za okolje (ARSO) poročati o tem, koliko embalaže so dali lani na trg. »Upam, da so podjetja to vzela resno in pripravila poročila,« pravi Zupanc. Ocenjuje, da bo postopek v bodoče najbrž nekoliko lažji za tiste, ki bodo imeli majhne količine embalaže in bodo najverjetneje imeli pavšalno plačilo embalažnine, medtem ko bo za tiste, ki bodo presegli določeno mejo, sistem najbrž vsaj na začetku nekoliko bolj zapleten.

»Proizvajalec, ki dobavlja le trem ali štirim podjetjem in od njih prevzema embalažo nazaj, ima lahko individualno shemo ravnanja z embalažo, medtem ko morajo biti vsa ostala podjetja z bolj razpršeno prodajo vključena v skupni sistem ravnanja z odpadno embalažo. To pomeni, da odgovornost prevzame neko drugo podjetje – nosilec skupnega načrta in poskrbi za odpadno embalažo,« pojasni Zupanc. Ocenjuje, da bo pogodbe za ravnanje z odpadno embalažo morale imeti sklenjenih med 70 in 80 tisoč podjetij, ki bodo morala plačevati nadomestilo za odstranitev

embalaže. In za kakšen znesek gre? »To bo odvisno od vrste embalaže. Če bo taka, da se jo da reciklirati, na primer papir, bo embalažnina nekoliko nižja. Bistveno višja kot doslej pa bo embalažnina za tisto embalažo, ki se je ne da reciklirati,« pravi Zupanc.

Embalažnina kot finančno orodje

Doslej so družbe za ravnanje z odpadno embalažo embalažnino uporabljale predvsem kot plačilo za odstranitev te embalaže. »Toda to ni namen embalažnine. Gre za finančno orodje, s katerim se podjetja spodbuja k temu, da dajo na trg manj embalaže in da embalažo izdelajo iz materialov, ki jih je mogoče reciklirati. Zato morajo biti cene za različne materiale močno diferencirane,« pove Zupanc. Doda, da je v Sloveniji veliko ostanka embalaže po sortiranju, ki se je ne da reciklirati, in jo pošiljamo v termično izrabo v Avstrijo ali v druge sosednje države. »Cene sežigov so vedno višje, zato je prav, da tisti, ki daje na trg embalažo, ki se je ne da reciklirati, plača nekajkrat več za odstranitev embalaže kot tisti, ki uporablja embalažo, ki se jo da reciklirati. Strošek ravnanja z odpadnim papirjem je na primer bistveno nižji kot sežiganje odpadkov v tujini,« pojasni Zupanc.

Dovolj bi bila le ena služba za ravnanje z odpadno embalažo

Trenutno je v Sloveniji za ravnanje z odpadno embalažo zadolženih šest družb, a se ministrstvo nagiba k ideji, da bi bila zaradi majhnosti države in lažjega nadzora dovolj le ena. »To mora biti namreč neprofitna dejavnost, ena od njenih glavnih nalog pa je ozaveščanje,« meni Zupanc. Doda, da je konkurenca dobra na ravni opravljanja dejavnosti, vprašljiva pa je na ravni izvrševanja obveznosti. »Ker gre v tem primeru za izpolnjevanje obveznosti, ne moremo govoriti o klasični gospodarski dejavnosti,« pove. Prepričan je, da če se država odloči za zgolj eno družbo, trenutne družbe za ravnanje z odpadno

»Cene sežigov so vedno višje, zato je prav, da tisti, ki daje na trg embalažo, ki se je ne da reciklirati, plača nekajkrat več za odstranitev embalaže kot tisti, ki uporablja embalažo, ki se jo da reciklirati,« pove Sebastijan Zupanc, direktor GZS - ZKG.

Komunalni program

Proizvodnja in servis komunalne opreme

MODEL CKA

MODEL CSN

MODEL CPRA

embalazo z lastnimi logističnimi in predelovalnimi kapacitetami ne bodo ostale brez posla, saj da bodo dejavnost lahko opravljale še naprej, le da kot izvajalci izbrane družbe.

Da bi v Sloveniji za ravnanje z odpadno embalažo zadostovala ena družba, se strinjajo tudi v Snagi in v Gospodarskem interesnem združenju centrov za ravnanje z odpadki Slovenije (GIZ SLOCEROS). »V združenju centrov za ravnanje z odpadki menimo, da je smiselno razmišljati o poenostavitvi sistema in preiti na eno družbo za ravnanje z odpadno embalažo, nenazadnje smo tak sistem imeli tudi že v preteklosti,« pravi Janko Kramžar, predsednik omenjenega združenja. »Naš predlog je bil, da se odpadna embalaža loči na dva dela, komunalnega in nekomunalnega. Nekomunalni del bi ostal na trgu, komunalni del pa bi prešel v izključno pristojnost izvajalcev javnih služb oz. lokalnih skupnosti,« pove Janko Kramžar, predsednik GIZ SLOCEROS.

»Naš predlog je bil, da se odpadna embalaža loči na dva dela, komunalnega in nekomunalnega. Nekomunalni del bi ostal na trgu, komunalni del pa bi prešel v izključno pristojnost izvajalcev javnih služb oz. lokalnih skupnosti,« pove Janko Kramžar, predsednik GIZ SLOCEROS.

Podporne in nadzorne službe prinese ekonomija obsega

Ocenjuje, da je bila v preteklosti meja 15 ton embalaže, prvič dane v promet, pod katero proizvajalcem ni treba plačati embalažnine, postavljena dobro namerno. »Verjetno zaradi tega, da bi zmanjšali stroške tistih, ki proizvajajo malo embalaže, saj bi bili njihovi stroški, če bi bili vključeni v sistem, preveliki,« razmišlja Kramžar. Podobno velja za vzpostavitev več družb za ravnanje z odpadno embalažo. Prepričan je, da je bil tak sistem vzpostavljen dobro namerno in zaradi tega, da bi konkurenca izboljšala učinkovitost sistema. »Na žalost zdaj ugotavljamo, da se to ni zgodilo. Ko govorimo o učinkovitosti, ni mišljena samo ekonomska, ampak tudi okoljska učinkovitost. Pri tem tudi ne smemo pozabiti, da ima Slovenija dva milijona prebivalcev, to je eno večje mesto v primerjavi z drugimi državami, kot sta npr. Nemčija ali Francija, kjer ekonomija obsega prenese podporne in nadzorne službe, ki so potrebne za učinkovitost sistema,« izpostavi sogovornik. Opozori tudi, da bi bilo smiselno odpadke energetske izrabljati doma, v Sloveniji, ne pa da »na tisoče in tisoče tovornjakov potuje preko Slovenije v Avstrijo, Madžarsko, Hrvaško, itd. Pri tem sploh ne govorim o ekonomiki, ampak je to že z vidika okoljske škode nesprejemljivo,« trdi Kramžar. Pomembno se mu zdi, da tovrstne aktivnosti vodi, nadzira in usmerja država, ki bi morala, da bi se izognili temu, da bi energetske objekti z vidika konkurenčnosti zahtevali ustrezen »input« in ekonomsko blokirali druge naprednejše sisteme ravnanja z odpadki, oceniti količino materialov za energetske izrabe, torej koliko jih ta trenutek vozimo v tujino in kakšne bodo potrebe čez 20, 30 let, ko bomo dosegli zastavljene cilje. »Ne odločamo se o danes, ampak o naši prihodnosti. Predlagal bi celo, da si Slovenija na tem področju postavi še višje cilje in na ta način utrdi in izboljša svojo identiteto v evropskem prostoru, ki jo lahko, v to sem prepričan, tudi ekonomsko iztrži,« še poudari Kramžar. gg

Že več kot 20 let proizvajamo in nudimo:

- Kovinske kontejnerje velikosti od 5 do 15 m³ za odvoz s samonakladalci.
- Abrol kontejnerje za prevoze z vozili z nadgradnjo za abrol sisteme velikosti od 10 do 40 m³.
- Stacionarne in mobilne batne stiskalnice za odvoz s samonakladalci in z vozili z nadgradnjo za abrol sisteme.
- Vijajčne oziroma polžne stiskalnice avstrijskega proizvajalca, primerne za stiskanje smeti, papirja in kartona, lesenih palet in lesne embalaže ter PET embalaže. Za te stiskalnice smo ekskluzivni zastopnik za Slovenijo.
- Stacionarne in mobilne dvizne naprave (hidravlične in elektromehanske) za praznjenje različnih tipov zabojnikov v vijajčne stiskalnice, hidravlične stiskalnice ali pa v kontejnerje.
- Horizontalne in vertikalne (večkomorne) balirke.
- Izdelujemo kontejnerje, abrol kontejnerje in različne izdelke po naročilu.
- Možnost nakupa rabljenih generalno obnovljenih batnih in vijajčnih stiskalnic.
- Možnost najema opreme.

Za vse vijajčne (polžne) in batne stiskalnice nudimo servisna in vzdrževalna dela. Letno proizvedemo več kot 400 različnih kovinskih kontejnarjev in raznih stiskalnic.

EKO LINE TRADE

